

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Kranjska ulica 61. Rokopise ne vračamo. Nefrankirani pismi ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din. za inosestno 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3173

Učiteljska naturalna stanovanja.

Kdor pozna stanovanjske prilike učiteljskega posestva na kmetih, da je nujna potreba odstraniti ta nedostatek in preskrbeti stanu, ki žrtvuje vse svoje življenje delu za narodovo izobrazbo in prosveto, primerna in zdrava stanovanja. Zaradi pomanjkanja zdravih in primernih stanovanj je delo mnogim učiteljem oteženo in marsikateremu je prav ta nedostatek zagrenil veselje do stanu in dela. Koliko učiteljev že krije zemlja, ki bi se danes lahko delali v prid naroda, če bi bili imeli primerna in zdrava stanovanja.

Na kmetih, posebno v manjših krajih, največkrat sploh ni dobrih stanovanj, ali pa le taka, ki v nobenem oziru ne morejo ustrezati.

Pogostokrat morajo najemati učitelji stanovanja v gostilnah, ker so to navadno edina večja poslopja v kraju.

Kako pa je z učiteljskimi stanovanji v gostilnah, to vedo nešteti tovariši, še bolj pa tovarišice, ki so okužali te dobrote.

Iz teh težkih stanovanjskih prilik je učitelstvo vedno želelo in neprestano poudarjalo nujno potrebo zdravih in stanu primernih stanovanj. Saj pa je za učitelja, posebno na kmetih, ko nima razen prijaznih štirih sten svoje sobe nikakih ugodnosti, udobno in zdravo stanovanje vse. V njem se more po šolskem pouku odpočiti in nemoteno pripravljati za šolsko in izvenšolsko delo.

Velike važnosti pa je tudi njegova samostojnost in neodvisnost, ki jo uživa le v svojem stanovanju, kjer se ob prostem času nemoteno lahko posveti samemu sebi ali delu.

Spominjam se učiteljice, ki je morala spati pri sosedu v podstrešni sobi z domačo hčerjo. Kolikokrat je tožila, kako ji je to mučno, da niti ob večerih nima pravega odihla in miru.

Bil sem v sobici druge učiteljice, vlažni in zatohli, pod katero je bil hlev.

Tretja mi je tožila, da mora stanovati v gostilni, kjer nima nikoli miru. Ako ne pride vsak večer zabavat gostov, jo gledajo po strani, če pa se prikaže v gostilni, mora poslušati ne baš izbrane dovpite in šale gostov.

Taki in enaki primeri niso izbrane izjeme. Našteli bi jih lahko lepo zbirko in prav bi bilo, da bi mogli objektivno presoditi vse prilike, ki jih mora prenašati učitelstvo zaradi neurejenih stanovanjskih razmer. Gotovo je, da so prilike v večjih krajih boljše, a tudi ne vselej take, kakor bi bilo potrebno.

Iz teh vidikov se je učitelstvo razveselilo predpisov novega šolskega zakona, s katerimi so zjamčena vsem učiteljem naturalna stanovanja.

Z izvedbo teh predpisov bi imelo doseči učitelstvo ono socialno stopnjo, na kateri mora stati prosvetni delavec.

Kako mučno je mnogim šolskim upraviteljem, ko morajo pri vsakem novem namenu učiteljev prositi in molelovati po vasi, kje bodo vzeli pod streho novega učitelja ali novo učiteljico. Prva skrb vestnega in izkušnega upravitelja: »Kam ga bomo djali, kje bo stanovala, da bo vsaj nekoliko primerno!«

Kakor se je učitelstvo razveselilo lepih in mnogo obetajočih predpisov v zadevi naturalnih stanovanj, prav tako je bilo to veselje kaj kmalu zagrenjeno.

Kdo naj opisuje mnoga nesoglasja, razne pritožbe, in nevoljo, ki so zadele učitelstvo zaradi naturalnih stanovanj.

Občine, ki so že do sedaj težko zmogvale svoje obveznosti, so težko in marsikje z nerazpoloženjem napram učiteljem in celo do šole, sprejele stanovanjsko breme v svoje proračune. Komu je bilo težje kakor učiteljem, ko so vse to videli in občutili, pa si niso mogli pomagati. Nastalo nerazpoloženje se ni zmanjšalo in ob vsaki priliki občuti učitelj z nova breme, ki leži med njim in občani.

Brez dvoma je, da bo novoizvoljena narodna skupščina pokrenila vprašanje učiteljske stanarine in učiteljskih naturalnih stanovanj.

Tudi učitelstvo želi, da se to vprašanje reši.

Iz uvodoma navedenih razlogov želi učitelstvo, da dobe vsi dovoljna in zdrava naturalna stanovanja v šoli ali v učiteljskih stanovanjskih hišah v bližini šole. Ta zahteva je utemeljena v zakonu, upravičena z ozirom na njegov socialni položaj ter potrebna za uspešno in nemoteno delo v šoli in zunaj šole.

Znano pa nam je tudi, da so mnoge občine v težkem položaju in že sedaj težko zmogujejo naložena bremena. Zato pa hočemo učitelji pomagati, da se reši to pereče vprašanje tako, da bo ustreženo na obe strani. Ustvariti hočemo možnost, da se učiteljska stanovanja sploh zgrade.

Ker so imeli šolski upravitelji kot hišni skrbniki in upravniki šolskih poslopj že od nekdaj ugodnost uživanja brezplačnih naturalnih stanovanj, naj jim ostane ta pravica tudi za bodoče. Te ugodnosti pa naj ne uživajo samo upravitelji na kmetih, ampak tudi oni v trgih in mestih, saj opravljajo eni kot drugi enake posle in imajo vsi iste naloge in skrbi. Vesten in gospodaren upravitelj bo za to ugodnost prištel in prigospodaril šolski občini več, kakor bo izdatke za stanovanje.

Temu predlogu bo toliko lažje ugoditi, ker so že skoraj na vseh šolah naturalna stanovanja za šolske upravitelje in ne bodo občine ponovno obremenjene.

Za ostale učitelje, za katere bo treba v največ krajih stanovanja šole poskrbeti, pa naj bi se rešilo to vprašanje na sledeči način:

Po možnosti je poskrbeti, da pristopijo šolske občine k zidanju posebnega stanovanjskega poslopja, ali k adaptaciji šole v svrhu pridobitve potrebnih naturalnih stanovanj.

Kakšna in kako urejena naj bodo ta stanovanja, naj predpiše poseben pravilnik, delo pa naj nadzoruje prosvetna uprava, kakor se to vrši pri zidanju šolskih poslopj.

Ko bodo stanovanja izvršena in pripravljena za vselitev, naj jih posebna komisija, v kateri naj sodelujejo zastopniki upravne oblasti pred vsem zdravnik in tehnik, zastopnik šolske občine in zastopnik šole, pre-

cenijo na osnovi uredbe po velikosti, udobnosti in krajevnih prilikah.

Razume se, da bi se morala cenilna komisija ozirati tudi na plačilno možnost učitelja stanovanja in naj bi cenilna vrednost v nobenem primeru ne preseгла po zakonu določene stanarine, (§ 29 zak. o nar. šolah in dodatni izpremembi) ki so jo dolžne plačevati občine tam, kjer nimajo naturalnih stanovanj.

Po ugotovitvah komisije naj se odkažejo učiteljem stanovanja, določena stanarina, pa odteguje učiteljem po računovodstvu ali šolskemu upravitelju od draginskih doklad in nakazuje šolski občini kot prispevek za plačevanje anuitet amortizacijskega posojila.

S takim postopkom bi bile pred vsem razbremenjene šolske občine, učitelstvo pa bi bilo deležno za primerno najemnino, ki bi se stekala v prid občine, zadovoljivih stanovanj.

Ko pa bodo amortizacijska posojila plačana, se najemnine znižajo na minimum, ki

je neobhodno potreben za vzdrževanje in popraviljanje stanovanjskega poslopja.

Tak postopek bi bil tudi v smislu zakonodave namen pomagati učitelstvu do zdravih stanovanj, za katere naj skrbje občine, ki imajo neposredno korist od šole in učiteljskega.

Podal sem svoje mnenje po resnem preudarku in trdnem prepričanju, da je le tem potom mogoče rešiti to vprašanje zadovoljivo na vse strani in s tem odstraniti vsa nesoglasja, ki se danes prav zaradi učiteljskih stanovanj pojavljajo in otežujejo mirno in složno sožitje ter pogostokrat ovirajo na predek šole in razmah narodne prosvete.

Ker je vprašanje važno ne le za učiteljskega vidika, ampak tudi s stališča šolskih in upravnih občin, želimo, da vsi prizadeti o stvari razpravljajo in najdejo rešitev, ki bo zadovoljila obe strani in za vselej odstranila vse, kar bi moglo kaliti in ovirati sporazumno in vzajemno sožitje občanov in učiteljev.

Pred ustanovitvijo ekskurzijskega odseka JUU.

Na predlog tov. Jožeta Župančiča iz Litije, ki je sprožil nedavno v našem stanovskem glasilu v članku »Ahasverji na okup« idejo za ustanovitev »Ekskurzijskega odseka« smo sprejeli več pohvalnih odzivov od našega članstva. Razpravljali smo o predlogu tudi na seji in vzeli cilje EO v program JUU. Na seji smo pooblastili tov. Župančiča, da izvede organizacijo EO. Obračamo se tem potom na naše članstvo, da mu pri tem delu pomaga.

JUU sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani.

Da bo članek: »Ahasverji na okup« — ki je izšel v »Učiteljskem Tovarišu« začel kom prejšnjega meseca, vzbudil toliko zanimanja in odziva, nisem pričakoval. Veseli me, da je v naših vrstah tako močno razvita popolna žilica in vem, da je mnogemu, ki si želi na pot in v svet, premalo napolnjen žep najhujša — cokolja! Seveda, na objadranje sveta niti ne mislimo z EO, že s skromnimi prihranki pa bodo člani EO pogledali marsikak zanimiv kraj tako v naši državi, kakor tudi izven državnih mejnikov.

V osebnem razgovoru, ki so ga navezli na članek »Ahasverji«, so mi razni tovariši in tovarišice predložili marsikaj vpoštevanja vredne nasvete zanimivo pa je, da sem prejel na članek že tudi nekaj pismenih nasvetov pa tudi vprašanj, kam bo šla naša prva pot, koliko bo cena za udeležence, kdaj odidem itd.

Vsem tem povem, da obstoja EO za sedaj le še na — papirju. Upravni odbor banovinske sekcije JUU je na svoji nedavni seji vzel predlog za ustanovitev EO pod okriljem JUU na znanje. Zdaj pa je treba ta predlog spraviti v življenje.

Pozivam tovariše in tovarišice, ki so voljni sodelovati v pripravi za oživotvorje

nje EO, da mi javijo svoje naslove. Ko bo par prijavencev, ki se bodo izjavili, da so pripravljeni sprejeti organizacijo EO na svoje rame, bomo stopili skupaj in ukrenili vse potrebno. Dela bo precej, zatorej vsi, ki imate dobro voljo, na plan!

Omenjam, da sem zaradi zadev EO stopil v pismeni stik s češkoslovaškimi tovariši, ki se bavijo s takimi posli in so mi obljubili vsi svojo pomoč. To nam bo v veliko oporo, ker bomo gradili na njihove izkušnje.

Ako bo dovolj odziva, bomo morda že o binkošti krenili na krajsko pot; kar z avtobusi. Mislim, da je jako primerno najeti avtobuse in pohiteti v svet za en dan, dva, ali tri... Vožnja z avtobusi ima sploh razne prednosti kakor pa vožnja z vlaki. Seveda pa bomo vse daljše ture podvzeli z železnico. EO pa se bo moral pobrigati, da doseže za svoje članstvo na skupnih izletih ¼ železniško tarifo. To bo skupna potovanja znatno pocenilo. Eni menijo, da je ugodnejše, če si na potovanju — sam ali s prav majhno znano družbo, drugi pa vedo, da je popotovanje v zaokroženi družbi, če tudi z novimi znanci, prijetnejše. Čemernost in slabo voljo ostavimo itak — doma, v potne kovčke pošlejšmo le vedro voljo in veselo razpoloženje. Jaz za svojo osebo sem se domala še vedno izvrstno počutil v družbi, ki sem jo navezal na skupnih potovanjih. In sem pogledal z ekskurzijami že precej po svetu. Na vse hranim lepe, iskrene spomine! ...

Torej za konec:

1. Potrebujem pismenih prijav tistih, ki bi kdaj hoteli v družbi EO na pot. (Tune bomo izbrali po želji članov. Kakor to delajo naši severni bratje, bo v vrstah EO prostora tudi za neučitelje — znanke in prijatelje[ice] naših članov.)

2. Kako želiš sodelovati v EO?

3. Tvoji nasveti za organizacijo EO.

4. Pomeni se o tem s svojim prijateljem, s svojo tovarišico.

5. Ne odlašaj s sporočilom, obvesti takoj pisca teh vrstic, ki želi, da stopi EO skoraj v življenje.

—nč—

LISTEK

H koncertu Trboveljskega mladinskega zbora.

Se dolgo bomo govorili poklicani in nepoklicani o neverjetni izvežbanosti in vzorni disciplini mladih, po zelenih tratah in po vročem solncu hrepenečih rudarskih otrok. Se dolgo bomo hvaležni trojici: Šuligoju, Adamiču in Kumarju, da so spodbudili temelj, na katerem sta stala učitelja Švilgoj in Martin Kačur, ter postavili na njih mesto sodobnega človeka, ki ve, kaj hoče zase in za druge. Neizbrisen bo ostal v našem spominu pogled na množico, ki si ni mogla ubraniti solz, ko so njihovim srcem govorila nepokvarjena in v dimu fabrik preizkušena, za bridkost življenja že dozorela mlada srca. S sočutjem bomo v duhu še dolgo gledali vrste preprostih obleke, ki jim je barva morda obledela od materinih solz, prelilih v črnih nočeh nad črnimi rovi. In vzbudila se bo v nas morda tudi želja, da bi se v kakem akcionarju zganil spet človek ob pogledu na te pristne slovenske obleke.

Na vse to bomo še dolgo mislili, vse to bomo še dolgo čutili.

Ali nečesa ne pozabim več svoj živ dan, nečesa, kar me je pretreslo kakor spoznanje in razodetje:

Preoral sem že dovolj ledine in videl sem druge orati; dajal sem in videl dati druge; dovoljkrat se mi je obrnil pogled nazaj, doživel marsikatero, presrečno odhodnico, okrašeno z govori o zaslugah in nepozabnih kulturnih spomenikih in o hvaležnosti vseh, ki

ostanejo. Nisem pa doživel ne videl take neolčljive vezi, kakršna se spleta iz dneva v dan med učiteljem Šuligojem in mladino, ki jo njegova volja, njegova ljubezen in njegovo čustvo preoblikuje. To ni vez, ki se zrahlja z odhodom in z nekaj hvaležnimi govori, vdanost je to, ki korenini v trpeči črni zemlji. Kolikor src pred njim, toliko brezpogojno vdanih življenj, vdanih za vse srečne kakor za vse težke dni. Prejasno govore te nepokvarjene očke, da bi bilo drugače; previdno se; stiskajo revne ovčke okrog svojega pastirja.

Pastirstvo pa je poslanstvo. Da bi se pastir vedno zavedal svojega odgovornega poslanstva in pripeljal svoje ovčice v srečnejšo in lepšo bodočnost! In da bi se vera vdanih ovčic nikoli ne skalila!

J. Ribičič.

Koncert mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode.

Ljubljana, 15. nov. 1931.

Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode je bil ustanovljen pred letom dni od dirigenta — učitelja na Vodah — Avgusta Šuligoja. Z vso verno se je vrget on in njegova armada, ki šteje 110 glav, na intenzivno delo po vedno uspešnem principu: od malega k večjemu, od lažjega na težje. Pri vajah, katerih je bilo neverjetno veliko, so temeljito študirali najprej pesmice, a končno pesmi. Priredili so koncerte v Litiji, Trbovljah, Hrastniku in Rogaški Slatini, 15. t. m. pa v Ljubljani, tam, kjer se naj omeni njihovo dosedanje delo, kjer naj se jim da pobuda za

nadaljnje delo v najširšem smislu besede — ali pa opomin, da se vrnejo v Trbovlje. Do tega koraka jim ni bila postлана pot z rožicami, niso jih podpirali mnogobrojni stebri. Peščica ljudi: dirigent, tovarišica upraviteljica in tovariš upravitelj šole na Vodah, naš dobri znanec in neumorni delavec na kulturnem polju, Oskar Moll, skladatelj Adamič, Perot, Micun, dirigent UPZ Srečko Kumar in učitelstvo dekleške in deške šole na Vodah. Od marsikod je pa priletelo poleno namesto podpore in dostikrat je padla pikra opazka namesto dobrega sveta. Pevke in pevci tega zbora sinovi in hčere onih, ki v potu svojega obraza služijo tem malčkom borni košček kruha. Vse te zapreke so odstranili pionirji zbora in na nasvet ter podporo od strani JUU — pevskega odseka — prihiteli v Ljubljano. Njih trud je bil obilo poplačan — smelo trdimo, gosposko. Ljubljana že dolgo ni doživljala toliko lepega kot pri nedeljskem koncertu.

Kljub deževnemu jutru so stopili mladi pevci iz vlaka vedrih lic in s ponosnim čelom. Na kolodvoru jih je pozdravil v imenu sekcije JUU in UPZ Drago Šupančič. Odšli so takoj v frančiškansko cerkev, po maši pa k vaji v Union. Že pevska vaja je pokazala, kako resno se zavedajo predstoječega koncerta. Dirigent in spremljevalec pri klavirju, požrtvovalni sodelavec Šuligojev, Milan Perot, nista imela česa popraviti, vse je bilo izvrstno. Po vaji so odšli k zajtrku v kuhinjo Nj. Vel. kraljice Marije v Prečni ulici, kjer jim je bil serviran obilen zajtrk. Tu so imeli tudi kosilo in popoldanski prigrizek. Tovarišica Travnova — jim je z dovoljenjem vodstva kuhinje in na stroške Pomladka in Rdečega Križa pripravila tako izvrstno in obilno pre-

hrano, da so otroci prosili, če smejo nesti vsaj nekaj od tega tudi svojim staršem — pomočnici tovarišici Selanovi je skoraj zmanjkalo papirja za zavitke — dobri otroci, ki niso v dobrem pozabili svojih staršev, ki nimajo danes in morda nikoli — pečenke, kompotov in peciva!

Koncert pred dobesedno nabito in razprodano dvorano je otvoril z lepim uvodnim govorom tov. Beg Ante. Orisal je težave in delovanje pevskega zbora ter karakteriziral posamezne pesmi. V imenu ljubljanskih otrok sta pozdravila pevce in pevke — drage sestre in bratce — učenka in učenec drugega razreda osnovne šole na Grabnu. Deček je izročil šopek cvetlic zboru z yzklikom: »Naj živi ml. pev. zbor Trbovlje-Vode, naj živi njega pokrovitelj prestolonaslednik Peter, naj živi naš modri in dobri vladar kralj Aleksander!«. Kratak aplavz in že smo pri izvajanju koncerta. Kljub gneči — glava pri glavi — je zavladala grobna tišina.

Program je bil na podlagi izjav publike, kritikov in našega očeta glasbe, ravnatelja Hubada, brezhibno sestavljen. Obsegal je 16 kompozicij. V prvem delu: Emila Adamiča: Pesem rudarskih otrok, Zabučale gore, Koroškim fantom in s klavirjem Jurjevanje in Božična Ivana Grbca. Ze takoj prva pesem — himna zbora — je presenetila poslušalce radi lepega prednašanja, točne intonacije, globokine teksta in lepote kompozicije. Marsikatero oko se je zasolilo pri kritici:

Oče naš je pod zemljo,
tam mu duša in telo
v britkih kapljah krvavita,
dan na dan za nas trpita.

Delovno občestvo za gospodinske nadaljevalne šole v Celju.

V nedeljo dne 15. novembra so se zbrale k delovnemu občestvu učiteljice-voditeljice gospodinske nadaljevalnih šol in mnogo to varišče v dvorani Celjskega doma. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu polnoštevilna, kar je znak velikega zanimanja za to šolstvo.

Delovno občestvo otvorila predsednica odbora gosp. nadaljevalnih šol tov. Anka Mešičkova iz Krčevine pri Mariboru.

S prisrčnimi besedami omenja pismo Nj. Vel. kralja učitelstvu in pozove navzoče, naj vzkliknejo svojemu velikemu kralju trikratni: »Živio!«

Odpošljejo se brzojavki g. banu dr. Marušiču in pomočniku g. dr. Pirkmajerju v zahvalo za naklonjenost, ki jo gojita napram nadaljevalnemu šolstvu.

Besedo povzame nato referent za gosp. in kmet. nad. šole g. Jože Krošl. V imenu banske uprave pozdravi udeležence in želi, naj bo delovno občestvo vpogled v dušo in srce, zdravje in bolezen gospodinske nadaljevalnih šol.

Kar je družinskim članom, raztepenim širom sveta, dom, kamor se vračajo, četudi je še tako skromen in črpa iz njegove domaćnosti in prisrčnosti novih sil za borbeno življenje zunaj doma, tako naj bo delovno občestvo vsem učiteljicam krepka opora za nadaljnje delo.

G. referent preide nato k poročilu: »Delovanje gosp. nadaljevalnih šol v l. 1930./31.«

Vsaka gosp. nadaljevalna šola je izraz duševnosti kraja, v katerem je. Sedanji gospodarski položaj je slab in ravno to nas opozarja, kako so gospodinske nadaljevalne šole nujno potrebne. Njih ugoden razvoj in napredek kaže, da se jih je ljudstvo oprijelo in vzljubilo.

Številke ne izkazujejo dela in trpljenja ter izrabljenih duševnih in telesnih sil voditeljic, da si pridobi šola trdna tla in služi svojemu namenu.

Uporabiti in usmeriti je treba vse sile, da se ohrani kmetijski stan zdrav. Če propade on, propade tudi ostala družba. Duša kmetijskega življenja, zlasti družine, je žena. Če žena ni izobražena, je napredek nemogoč.

Potrebna je pa predvsem vzgoja. Spoznanje, da je na kmetih pomanjkanje dobre vzgoje večje kot pomanjkanje strojev, je popolnoma pravilno.

Ker sloni vzgoja le na ženah-materah, zato je gosp. nad. šola zagrabilila z vso žilavostjo tam, kjer je delo najpotrebnejše; to je vzgoja in pouk kmetijske ženske mladine. S svojim delom skuša vzgojiti kmetiska dekleta v zdrav naraščaj, na katerega brez skrbi zidamo bodočnost.

Naše kmetisko žensstvo še ni izobraženo in vzgojeno. Če pošlje kak bogat posestnik svoje hčere v mesto ali kamorkoli, da se malo izobrazijo, je to le drobec, mi moramo zaseči vsa dekleta, vse bodoče gospodinje.

Izobraženo in dvignjeno na ono duševno višino, ki jo zahteva sodobno življenje za uspešen napredek, bo šele tedaj, kadar bo hčeram malih posestnikov omogočena vzgoja in izobrazba. Ravno to nalogo vrše gospodinsko nadaljevalne šole, ki sprejemajo pod svoje okrilje radi svoje prirojenosti tudi najrevnejša dekleta.

To je tudi oni veliki vzrok, da naše šole dobro napredujejo.

Če se ustavimo pri številkah ki nikakor niso zrcalo dela in uspehov, ugotovimo sledeče:

V preteklem šolskem letu 1930./31. je bilo 54 gospodinskih nadaljevalnih šol. Delovale niso 3. Obsegale so 64 letnikov. V začetku šol. leta je bilo 702 učenek, katerih

število se je do konca šolskega leta skrčilo na 680.

Šole se precej enakomerno razvijajo, le v južnem delu Dravske banovine zaostajajo. V veliko pomoč je kralj. ban. uprava, ki je nabavila mnogim šolam inventar ali šivalni stroj.

Banska uprava skrbi tudi za primerno pripravo učiteljic za poučevanje na gospodinsko nadaljevalnih šolah. Prireja tečaje, ki naj učiteljice metodično in praktično usposobijo.

V letošnjih počitnicah sta se vršila v Mariboru dva uvodna tečaja. Prvi je bil od 3. do 14. avgusta, drugi pa od 14. do 28. avgusta. Tečaj je obiskovalo 83 učiteljic.

Praktični tečaj se je vršil na banovinskem posestvu na Mali Loki od 17. avgusta do 15. septembra. Sprejetih je bilo 20 učiteljic in ena poštna uradnica. Odklonjenih je bilo 27 učiteljic zaradi pomanjkanja prostora. Banska uprava skuša oskrbeti tudi različne učne pripomočke.

Z besedami: »Ne kloni, ne odpovej se, vzdrži!« je končal g. referent svoje poročilo, ki so ga udeležence sprejele z velikim zanimanjem in odobravanjem.

Sledil je referat: »Sodelovanje učiteljic pri gospodinskih nadaljevalnih šolah«. Poročala je tov. Marta Plavšak, voditeljica gospodinske nadaljevalne šole iz Trbovelj.

Izčrpno je obdelala vse možnosti, katere učiteljice naj poučujejo na gospodinsko nadaljevalnih šolah. Nastane vprašanje, katere so to: zmogljive, starejše, pridnejše, one, ki imajo zaupanje pri ljudeh itd.

Vsaka izmed naštetih ima prednosti, ki govore za njo, zato je odločitev težka.

Neizpodbitno pa je, da mora biti voditeljica osebnost, ki brez omahovanja vzgaja in uči dekleta ne oziraje se na domačo politiko, ne na svetovno krizo. Nobena stvar naj ne spravi s terena in uspeh ji je zagotovljen.

Tov. Plavšakova je poudarjala potrebo vzgoje mladih učiteljic, da bodo znale poprijeti za delo, ko ga bodo odložile starejše.

Tovarišica predsednica je poročala: o notranjem razvoju gospodinske nadaljevalnih šol.

Iz poročil vseh šol Dravske banovine nam je orisala položaj in razvoj gospodinske nadaljevalnih šol v notranjosti. Pokazala je na težkoče, ki razvoj ovirajo in prednosti, ki ga pospešujejo.

Iz vsega poročila zveni klic po izboljšanju gospodarskega položaja. Sedaj je čas, v katerem so gospodinske nadaljevalne šole potrebne kot nikdar prej.

Gojenke so večinoma iz malih kmetij, ki so občutno udarjene po padcu cen živini in lesu. Skušajmo takim dekletom dati podlago vestnih služkinj, ker jih razmere silijo od doma.

Potrebno je priučiti dekleta na večjo varčnost in skromnost, vrnitev v pristno kmetiskost.

V vseh panogah kmetijskega gospodarstva je potrebno izboljšanje.

Zaključne slovesnosti in razstave naj se prilagode današnjim težkim razmeram in krajevnim prilikam.

Tov. Marija Pleško, voditeljica gospodinske nadaljevalne šole na Logu pri Vrhniku, je v svojem referatu: »Ročno delo na gospodinsko nadaljevalnih šolah« utemeljila, da je edino v imenovanih šolah umestno le krpanje, mašenje, ročno šivanje, ker so to stvari, ki jih mora znati kmetiska gospodinja, a jih je kljub temu še mnogo, ki tega ne znajo, pač pa imajo polno hišo zaprašenih in umazanih vezenih prtičkov.

sekcije JUU, na čelu s predsednikom Ivanom Dimnikom, zastopniki Učiteljske tiskarne, ki je natisnila brezplačno programe in plakate in drugi predstavniki. Koncert je prenašal Radio Ljubljana, da so mogli tudi oni, ki jim je bil onemogočen prihod v Ljubljano, prisostvovati temu, krasnemu v Ljubljani in najbrže daleč naokrog edinstvenemu koncertu.

Ne smemo pa prezreti, da je ta velikanski uspeh Šuligojevega zbora naš uspeh — uspeh vsega učiteljskega stanu — posebno še učiteljskega pevskega zbora, ki vzgaja pevovodje, ter organizacije JUU, v kateri imamo vsi trdno in neomajno hrbtnico. Ve tovarišice in tovariši, ki ste vedno radi podpirali delo na pevskega polju, ste pomagali tudi temu zboru do takega uspeha. Ve tovarišice in tovariši, ki ste s svojo neumorno agitacijo pripeljali armade poslušalcev h koncertu, ste tudi pripomogli k uspehu in ve tovarišice in tovariši, ki ste v takem številu kot ne pomnimo, prihiteli h koncertu, ste pripomogli k uspehu. Dokazali ste, da, kadar vas kliče organizacija na pomoč pri kulturnem dviganju naroda, zmorete vse! Vsi vi ste danes v teh težkih časih velikanska opora onim, ki ne klonejo pri delu za narod in domovino. Hvala Vam! Uspeh mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode je naš uspeh, dolžni smo, da to povemo enkrat jasno in točno. — Vidimo, da organizacija in vsak posameznik hoče in mora podpirati vse one, ki delajo za narod, domovino in stan.

Mladinskemu pevskega zboru in njega dirigentu Šuligoju ter vsem pomočnikom pa kličemo: Iskrene čestitke, nadaljujte, kar ste pričeli! Želimo Vam pri vsakem koraku tak aplavz in tako pomoč od vseh kot pri ljubljanskem koncertu.

Sud.

Deloma so bila mnjenja deljena. Načeloma pa so vse udeležence proti temu, da bi se kje poizkušalo fabricirati šivilje in vezilje, ker to ni namen gospodinske nadaljevalnih šol.

Iz referata tov. Pleškove veje globoko spoznavanje kmetijskih razmer in velika praksa v omenjenem predmetu. Zborovalke so sprejele sledeče predloge:

I. 1. Delovno občestvo predlaga, da se oskrbe primerne brošure za kmetiska dekleta.

2. Radi sedanjega težkega gospodarskega položaja naj se ne naročajo knjige, ki niso v skladu z namenom gospodinske nadaljevalnih šol, oziroma jim celo nasprotujejo, n. pr. knjiga: Francoska meščanska kuhinja, izdala Belo-modra knjižnica.

II. 1. Prosimo kralj. ban. upravo, da omogoči 3mesečen praktični tečaj za voditeljice gospodinske nadaljevalnih šol v mesecih junij, julij in avgust, dokler ni posebnega zavoda za celoletno izobrazbo učiteljic.

2. Tečaj naj kralj. ban. uprava razpiše dva meseca pred koncem šolskega leta in objavi imena sprejetih v stanovskih listih.

III. Delovno občestvo prosi šolski radio JUU, naj predavanja za gospodinsko nadaljevalne šole oddajajo po programu, ki ga bo izdelal odbor delovnega občestva.

IV. Ker je gospodarski položaj danes težak, predlagamo sledeče:

1. V vsakem kraju naj bo ena gospodinsko nadaljevalna šola z enim letnikom.

2. Odobrene gospodinske nadaljevalne šole, ki nimajo dovolj deklet, naj prenehajo.

3. Nove gospodinske nadaljevalne šole se smejo ustanovljati le tam, kjer je zadostno število deklet in kjer ima voditeljica metodni in praktični tečaj. Pri pouku smejo sodelovati le one učiteljice, ki imajo vsaj uvodni tečaj.

Le tisti tečaji so veljavni, ki so jih priredili bivši oblastni samoupravi oziroma jih prireja kraljevska banovinska uprava za izpopolnjevanje in pripravo učiteljic za poučevanje na gospodinsko nadaljevalnih šolah.

4. Število rednih honoriranih ur se zniža od 250 na 200. Število izrednih se zniža na minimum.

V. Zaključne slovesnosti naj se vrše le v najredkejših slučajih in le tam, kjer je potrebno, da se ljudje seznanijo z gospodinsko nadaljevalno šolo. Razstava naj bo skromna in naj ustreza današnjim težkim razmeram in namenu gospodinske nadaljevalnih šol.

Tovarišica blagajničarka poroča o stanju

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25 in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samoi Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

blagajne. Po pregledanju računov se izreče odboru absolutorij.

Izvoljen je nastopni odbor: predsednica tov. Anka Mešičkova; tajnica tov. Marija Pleškova; blagajničarka Andreja Grum-Skuljeva; odbornice: Burdianova Karla, Plavšakova Marta, Jankovičeva Mira, Pečnikova Angela in Mercinova Danica.

Vse članice odbora so porazdeljene po okrožjih kot zastopnice in sicer: tov. Anka Mešičkova, vodit. v Krčevini, za Maribor in Dravsko dolino; tov. Pleškova Marija, vodit. na Logu pri Vrhniku, za Ljubljano in Notranjsko; tov. Grum-Skuljeva Andreja, vodit. v Gabrku nad Škofjo Loko, za Gorenjsko; tov. Mercinova Danica, vodit. v Stični, za Kočevje — Dolenjsko; tov. Pečnikova Angela, vodit. v Čentibi, za Prekmurje in Slovincije; tov. Jankovičeva Mira, vodit. v Vojniku, za Savinjsko dolino; tov. Burdianova Karla, vodit. v Šmarjem pri Jelšah, za Kozje in Brežice; tov. Plavšakova Marta, vodit. v Trbovljah, za Trbovlje in srez Kamnik.

And.

Delovno občestvo kmetijskih nadaljevalnih šol v Celju.

Preteklo soboto se je vršilo v dvorani Celjskega doma zborovanje kmetijskih nadaljevalnih šol Dravske banovine. Zastopanih je bilo 79 vodij teh šol. Poleg njih je bilo tudi več učiteljev, ki poučujejo na teh šolah. Otvoril je zbor predsednik šolski upravitelj g. Gosak in pozdravil zbrane pionirje našega kmetijskega šolstva, zlasti šolskega svetnika g. Jožeta Krošla, referenta za kmetijsko nadaljevalno šolstvo pri Dravski banovini. Po pozdravnih vzklikih Nj. Vel. kralju je zbor sprejel tudi pozdravni brzojavki banu g. dr. Marušiču in podbanu g. dr. Pirkmajerju v zahvalo za njuno pomoč kmetijskemu nadaljevalnemu šolstvu.

V imenu dravske sekcije JUU je pozdravil zborovalce šolski upravitelj g. Miloš Verk, ki je v imenu sekcije obljubil vso podpono in pomoč kmetijskemu šolstvu, nakar je postal pregledno poročilo o delu v šolskem letu 1930./31. šolski svetnik g. Jože Krošl.

Iz poročila posnemamo, da je delovalo v preteklem šolskem letu 79 kmetijskih nadaljevalnih šol, to je 26 več kakor v predhodnem letu, in to s prav lepimi uspehi. Ob koncu šolskega leta je bilo vpisanih 1575 učencev, povprečno 21 na šolo. Poučevalo je 165 rednih in 68 izrednih predavateljev, kar kaže, ako sodimo po številu, prav lep napredek na polju naše kmetijske prosvete. Govornik je zaključil svoje poročilo z željo, naj postanejo kmetijske nadaljevalne šole čuvarice kmetijske kulture in pospeševalke kmetijskega zdravja.

Tem lepim besedam je sledilo zanimivo predavanje šolskega upravitelja g. Josipa Dolgana iz Planine pri Rakeku, ki je v poročilu pod naslovom »Rast kmetijskih nadaljevalnih šol« orisal vrsto lepo se razvijajočih šol iz vseh delov banovine in nam opisal vse podrobno in tiho delo učiteljstva, ki v izvenšolskem času žrtvuje toliko ur kmetijski prosveti.

Zborovanje so posetili: profesor na kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici g. inž. Fran Koprivšek, prvi apostol kmetijskega gibanja na bivšem Kranjskem in Štajerskem, višji kmetijski nadzornik v p. g. Franc Goričan in novoizvoljeni narodni poslanec za celjski srez g. Ivan Prekoršek. Vsem trem gostom je izrekel prijateljsko dobrodošlico predsednik g. Gosak, nakar se je zahvalil za pozdrav poslanec g. Prekoršek, ki je s toplimi besedami pohvalil zbor idealistov učiteljev, ki delajo čudeže in ustvarjajo zavednega jugoslovenskega kmeta. Ob koncu nagovora je obljubil g. Prekoršek vso pomoč in je z besedami: »Saj vem, da je to vaše delo tudi naše« zaključil nagovor, ki je bil sprejet z navdušenim aplavzom.

OBLAČNIKA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva c. sta 7

priporočajo svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimaci.

Učiteljska tiskarna priporoča nove zvezke vsem osnovnim in viš. narodnim šolam.

Splošne vesti.

— Odtegljaji stanarin po novi uredbi. Ker se bodo v decembru pričeli odtegovati zneski za naturalna stanovanja po novi uredbi, se je zglasilo vodstvo sekcije JUU pri gospodu podbanu dr. Pirkmajerju, ki mu je izneslo želje učiteljstva in orisalo položaj. Predsedstvo sekcije je nato posredovalo še pri g. načelniku finančnega oddelka kr. banske uprave in pri šefu računovodstva. O odtegljajih je sklepal tudi šolskopravni odsek sekcije JUU. O vsem dobe predsedstva sreskih društev JUU posebno okrožnico in pojasnilo članstvu.

— Iz seje izvršnega odbora. Izvršni odbor opozarja člane (-ice) udruženja, ki se jim je zgodila kaka krivica bilo s katerekoli strani, za kar pa oni niso dali nikakega povoda, da to sporočijo svojemu udruženju, ampak le potom sreskega društva in sekcije. — Predsednik našega udruženja se je zavzel za vsakega člana (-ico), ki mu je javil svojo zadevo potom društva, zavzel se je tudi za učitelje(-ice), ki niso bili člani udruženja, pa so ga naprosili za pomoč. — Do sedaj ne moremo zabeležiti niti enega slučajja, da bi ministrstvo prosvete odklonilo upravičene prošnje udruženja.

— Kriza, ki je zajela ves svet, obtežuje v še večji meri tukajšnje prebivalstvo. Mislim pred vsem duhovno krizo.

Zelja po dobri knjigi je med tukajšnjim ljudstvom velika in jo skuša tukajšnja ljudska knjižnica utesiti. A sredstev za nabavo novih knjig ni. Zato prosim vse tovariše in tovaršice, da pogledajo v svoje knjižnice ter izločijo vse že večkrat prečitane knjige kakor tudi take, ki jih imajo po dva izvoda ter jih pošljejo Upravitelstvu državne osnovne šole na Remšniku.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upravitelstvom in učiteljstvu narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upravitelstva in učiteljstvo naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upravitelstva so prejela podoben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— Kamniško učiteljsko društvo je nakazalo Učiteljskemu domu v Ljubljani 1000 (en tisoč) Din kot letni prispevek svojega članstva. S tem činom se je pridružilo logaškemu in ljubljanskemu uč. društvu. Ostala društva, posnemajte! Jos. Kobal, blagajnik.

— Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani so napravili v času od 26. oktobra do 14. novembra 1931 praktični učiteljski izpit sledeči kandidati: Ankele Franc, Babnik Josip, Bavdek Dušan, Bregar Franc, Čebotnj Franc, Dermota Vladimir, Gabrovce Benedikt, Kobilica Rudolf, Kokalj Franc, Kompoš Peter, Korenčan Lovno, Kušar Karol, Lenardič Mihael, Lenardič Peter, Ljubič Anton, Majnik Ferdinand, Mokorel Viktor, Murovec Ivan, Pahor Drago, Plevelj Viktor, Ponikvar Stanko, Sila Milan, Strehovec Franc, Turk Josip, Tušar Ivan, Vertačnik Milan, Winkler Vaclav, Zupanc Alojzij in Žitnik Maks.

— Ljubljanski učiteljski študenti se bodo oddolžili Levstikovemu spominu s slavnostno akademijo, ki jo prirede dne 23. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored akademije, ki bo izredno bogat, bo obsegal poleg drugega tudi nekatere Adamičeve. Volariceve in Jenkove kompozicije Levstikovih pesmi. Občinstvo naj s številno udeležbo pripomore učiteljskemu k zadostni proslavi 100letnice rojstva enega največjih Slovencev — Frana Levstika.

— Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob 16½ uri v dvorani ljudske posojilnice v Celju koncert po tistem vzporedju kakor v Ljubljani.

Pričakuemo, da bodo celjski in okoliški tovariši in tovaršice poskrbeli, da bo udeležba tako častna kakor je bila v Ljubljani.

Isti dan ob 11:30 uri se vrši matineja za učence z nekoliko skrcenim sporedom.

— Zanimivo predavanje. V soboto 21. novembra priredi v Ljubljani v prostorih restavracije »Zvezda« ob 20. uri krajevni odbor »Jadranske straže« zelo zanimivo predavanje pod naslovom »Kako je prišlo do katastrofe parnika Titanic?« Predava znani strokovnjak v pomorski literaturi, kapetan Rudolf Crnić, urednik »Jugoslovenskog pomorca« v Zagrebu. K temu predavanju je še posebej vabljeno učiteljstvo Ljubljane in okolice, ki stanuje v Ljubljani.

Cenjene gosp. učiteljice!

Za specialno, strokovno, solidno delo Vaše garderobe, po vseh inozemskih giornalnih Vam jamči, novootvorjeni

damski atelje

Jovanke Potočnik,

izprašane in diplomirane v inozemskih krojnih šolah — **Mestni trg 5/II.**

Izdeluje tudi kroje po meri

Kostume in plašče izdelujejo prvovrstni damski krojači

— Železniške legitimacije za upokojujence, invalide in njih rodbine. Vsi upokojujenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije leta 1927 in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih po možnosti vrnejo do 10. decembra t. l. finančni direkciji, odseku za računovodstvo v Ljubljani.

Da pa moremo izposlovati od direkcije državnih železnic izstavitev novih železniških legitimacij, naj se prošnjam priloži slika, 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice.

Železniške legitimacije pa, katerim koncem tega leta ne bo potekla še petletna doba, naj se predložijo za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu vsaj do konca tekočega koledarskega leta.

Pripomnimo pa, da se tekom leta 1932 vložene prošnje za izstavitev novih železniških legitimacij ne bodo predlagale direkciji državnih železnic posamezno, ampak le skupno in največ dvakrat mesečno. Take prošnje naj se torej pravočasno vlagajo, ne pa šele tik pred dnevom, ko se legitimacije že rabijo.

Vsi oni upokojujenci in njih vdove, ki imajo bivališče v Ljubljani in še niso prišli po prijave za priznanje draginskih doklad, se tem potom ponovno opozarjajo, da to nemudoma store.

Končno vabimo vse upokojujence in upokojujence, da prilagajo v bodoče vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam, v pokojniških zadevah tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa navedejo vsaj število likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejša in lažje poslovanje.

Za finančnega direktorja
namestnik šefa oddelka za računovodstvo:
Jos. Šircelj.

Šolstvo v Drav. banovini.

— Šolstvo v Dravski banovini. Pod tem naslovom bomo objavljali razvoj šolstva v naši banovini predvsem otvarjanje vzporednic, razširjenja obstoječih šol in ustanavljanje novih šol. Ustreženo bo učiteljstvu posebno v slučajih kompetence na dotične šole, služilo pa bo tudi pregledu napredka in širjenja narodnega šolstva pri nas.

Na narodni šoli v Dobu pri Domžalah je otvorjena k 3. razredu vzporednica.

Z odlokom ministrstva prosvete se otvori na dosedanjih petrazrednici v Mirni, srez Novo mesto 2. razred višje narodne šole.

Na sedanji štirirazredni narodni šoli v Dolnji Nemški vasi, srez Novo mesto se otvori 1. razred višje narodne šole.

Štirirazrednica Sv. Jurij pod Kumom, srez Krško se je pretvorila v štirirazredno osnovno šolo s 1. in 2. razredom višje narodne šole.

Na štirirazredni osnovni šoli v Preski, srez Ljubljana-okolica je odprt odlokom min. prosv. 1. razred višje narodne šole.

Štirirazredna narodna osnovna šola pri Sv. Andražu, srez Ptuj je razširjena z odlokom ministrstva prosvete na 1. razred višje narodne šole.

Z odločbo kraljevske banske uprave je ustanovljena enorazrednica v Cajnarjih, srez Logatec. Novi šolski okoliš obsega vasi Bečaje, Cajnarje, Hribljane, Hruškarko, Gora Gošič, Kremenca, Hrušca, Milava, Pirmane, Ponikva, Reparje, Štrukljeva vas in Slugovo, upravne občine St. Vid nad Cerknico.

V smislu čl. 164 zakona o narodnih šolah je ukinjena privatna rimsko-katoliška šola v Fikšincih, srez Murska Sobota in ustanovljena enorazredna nemška manjšinska šola.

— Š Otvarjanje razredov višje narodne šole v Dravski banovini. Kakor je razvidno iz objav pod naslovom »Šolstvo v Dravski banovini« je pričelo ministrstvo prosvete izvajati člen 158. zakona o narodnih šolah z otvarjanjem razredov višje narodne šole. Posledica izvajanja citiranega člena bi morala biti, da izvršimo na naših šolah preimenovanje pristojnih razredov in tem pravcu, da smatramo šole, ki imajo štiri prestopne razrede, to je naše sedanje štirirazrednice v smislu

člena 7 za osnovne šole, a vse prestopne razrede, t. j. 5., 6., 7. in 8. razred za 1., 2., 3. in 4. razred višje narodne šole. Formelno bi torej bilo treba to preimenovanje takoj izvršiti, da se izognemo dvoimenskim narodnim šolam, to je našim sedanjim 5., 6., 7. in 8. razrednicam.

Do tukaj bi bila zadeva izvršljiva, če bi ne imeli v Dravski banovini vpeljanega 8letnega obveznega šolanja. V naše podeželske šole, zlasti v bivši ljubljanski oblasti pohajajo otroci 6 let obvezno v vsakdanjo šolo in po uspešni završitvi 6. šolskega leta uživajo v 7. in 8. šolskem letu skrajšani pouk po čl. 11. in 12. Otroci, ki obiskujejo 6 let naše enorazrednice, dvorazrednice, tri- in štirirazrednice, dosežajo po učnih uspehih z ozirom na učne programe, v katerih se poučuje na omejenih vrstah šol, najmanj učni uspeh, ki ga predvideva drugi razred višje narodne šole.

Po določilih čl. 65 pa bo izdati za učence omejenih šol izpričevalo o dovršeni osnovni šoli, ker smatra ministrstvo prosvete v izvajanjem čl. 158 vse navedene kategorije šol za osnovne šole in naše sedanje šole od petrazrednice dalje za višje narodne šole. S tem pa bodo oškodovani učenci, katerim se bodo izdajala izpričevala o dovršeni osnovni šoli, čeprav so faktično po učnih črtežih naših podeželskih šol od eno- do štirirazrednice z uspehom završili z zakonom predvideni učni program 2. razreda višje narodne šole.

Izpričevalo o dovršeni narodni šoli pa bo prejel tudi učenec v sosednjih banovinah, kjer obiskuje vsakdanjo šolo le prva štiri šolska leta. Navedenim nesoglasjem se bo mogoče izogniti le na ta način, ako smatramo našo narodno šolo t. j. od enorazrednice dalje za popolno narodno šolo z osnovno in višjo narodno šolo po čl. 7, kajti čl. 8 določa, da trajajo osnovna šola štiri leta, višja narodna šola istotako štiri leta. Temu členu ustrezajo vse naše šole v Dravski banovini, ker imamo osemletno obvezno šolanje.

Pouk na naših šolah je usmerjen po učnem programu čl. 44 odst. 2 tako, da je prilagojen življenjskim potrebam kraja, v katerem se nahaja šola. Predvsem se po deželi razvija smisel za kmetijstvo, v trgih in mestih pa za obrt, industrijo in trgovino.

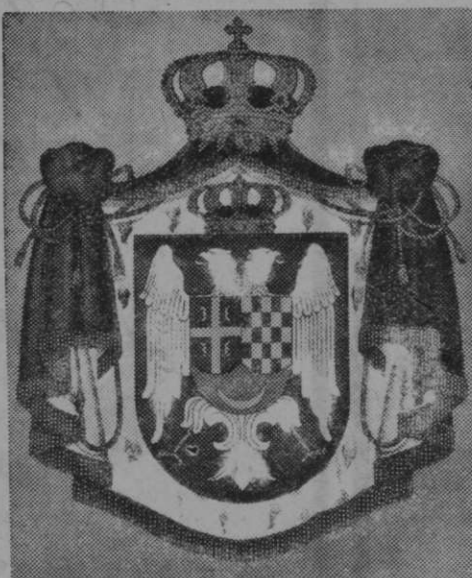
Iz navedenega sledi dejstvo, da je vse šole v Dravski banovini smatrati za popolne narodne šole z osnovno in višjo narodno šolo. Z ustanavljanjem razredov višje narodne šole po ministrstvu prosvete pa bi bilo sklepati, da so vse naše šole od sedanje enorazrednice do štirirazrednice le osnovne šole brez višje narodne šole.

Da se izognemo tem nejasnostim bi bilo potrebno, da preimenujemo vse narodne šole v Dravski banovini v smislu zakona o narodnih šolah z ozirom na pričetno izvajanje čl. 158 po ministrstvu prosvete tako, da tvorijo n. pr. na sedanji štirirazrednici 1. razred (prvo šolsko leto) drugi razred (drugo šolsko leto) 3. razred (tretje in četrto šolsko leto) osnovno šolo, četrty razred (peto do osmo šolsko leto) pa višjo narodno šolo. Analogno se tudi na manjrazrednicah od četrtega šol. leta dalje osnujejo za vsako šolsko leto oddelki višje narodne šole. (V lažje razumevanje se je rabil izraz razred za oddelek v smislu čl. 61. zakona)

Zadevo naj bi razpravljali šolsko upravni odsek. Organizacija naj opozori merodajno šolsko oblast na neenako tolmačenje zakona o narodnih šolah z ozirom na navedene člene. Predlagalo naj bi se gori navedeno preimenovanje naših šol, kot posledica izvajanja čl. 158. zakona o narodnih šolah po ministrstvu prosvete.

Naša gospodarska organizacija.

—g Simbol ujedinjene Jugoslavije je njen grb. Zato naj bi ga imela vsaka šola na proslavi praznika Ujedinjenja dne 1. decembra.

Sploh pa spada slika drž. grba v vsak razred poleg slike Nj. Vel. Kralja. Učiteljski dom razpošilja tako barvasto sliko na kartonu v velikosti 45 x 55 cm z opisom vred za 20 Din. Slika je odobrena in priporočena od ministrstva prosvete.

—g Novi politični ročni zemljevid Evrope je izšel v založbi Učiteljskega doma v Mariboru. Zemljevid sta izdelala v merilu 1:15.000.000 znana kartografa profesor Baš in Slavoj Dimnik, tisk pa je oskrbelo litografija Mariborske tiskarne. Ta nova edicija agilne založnice je res lepo delo, ki se lahko meri z vsako domačo ali tujo založbo. Imamo avtorjev jamčita, da zemljevid odgovarja najnovejšim zahtevam. Tako obsega poleg

običajnih podatkov, ki jih imajo politični ročni zemljevidi še radio-oddajne postaje, velike električne centrale, plovnost rek in zračne prometne proge. Iz njega so tudi razvidni sedeži jugoslovenskih poslaništev in konzulatov. Sploh je ta zemljevid izdelan iz našega jugoslovenskega vidika ter je vnešeno vse, kar je važno za našo državo, bodisi iz političnega, gospodarskega ali pa zgodovinskega vidika, kolikor je seveda tehnično možno spraviti na tako majhen prostor.

Ta zemljevid bodo z veliko koristjo uporabljale šole, ki so bile do danes navezane na ročne zemljevide, ki niso upoštevali teh vidikov. Prav bo prišel pa tudi vsakomur, ki se zanima za politični položaj evropske celine.

—g Učiteljska Gospodarska Poslovalnica. UGP priporoča vsemu učiteljstvu in krajevnim šolskim odborom, da naročajo vse šolske potrebščine potom Učiteljske Gospodarske Poslovalnice Maribor in Ljubljana (Franciškaška ulica 6/II). Priporočamo nabavo prvovrstnih radio-aparatur in radio potrebščin. dalje nabavo šolskih domačih lekarn, glede katerih smo v zvezi z odličnim strokovnjakom. Tudi priporočamo originalne Lutzeve peči. Vsi na delo za naša domača! Vsako naročilo je opeka našemu domu!

Mladinska Matica

Zaradi pomanjkanja prostora ni bilo mogoče objaviti v 2. števil. »Našega roda« obe sliki Skrbniškove igrice »Miklavževi darovi«. Če bi pa katera šola rabila to igrico za Miklavžovo prireditev, lahko dobi odtisek nadaljevanja pri tajništvu Mladinske matice, Ljubljana, Franciškaška ul. 6/II. Uradne ure 16. do 18.

Pri zadnji reklamni notici za »Mihca in Jakca« in za »Tiho življenje« je pri cenah pomotoma izpadla ena vrsta. Cena za prvo kot za drugo knjigo je sledeča:

- za kartonirane izvode 12 Din
- za izvode vezane v polplatno 18 Din,
- za izvode vezane v platno 24 Din,
- za izvode vezane v platno na finejšem papirju 27 Din.

Prihodnja seja M. m. bo v sredo 25. t. m. ob 20. uri.

Izšla je 2. številka »Našega roda« s pestro vsebino.

V pesmih se zopet oglašajo po daljšem molku Karel Širok z občutenim religioznim motivom. Zastopana pa sta še Srečko Kosovel in Anica Černejeva, vsak z eno živahno pesmijo. — Tudi proza je bogata. V vse selje naših otrok se nadaljujejo Ribičičeve »Zabe«. Vlado Klemenčič ima prav interesantno pisano črtico »Golob na asfaltu«, kjer nam plastično prikazuje šum velikega mesta, Rupnik originalno zasnovano »Pravljico o Evropinem ženinu«, Tone Gaspari pa aktualen spis o lastnicah, ki jih je preneglo zalotila zima. — V rubriki Naši ljudje se je spomnil Peter Pajk 25letnice Gregorčičeve smrti, naš znani pisatelj Bogomir Magajna pa priobčuje prijetno pisan sestavek »Moje prvo spoznanje Gregorčiča«. — V rubriki Doma in po svetu nas vodi slikar Sirk po Macedoniji. — V realističnem delu lista je bogato zastopano dr. Lado Čermelj z daljšo zanimivo razpravo o stratosferi in s člankom o Edisonu. — V gledališki njivici priobčuje Milan Skrbnišek igrico v dveh slikah »Miklavževi darovi«. Zanimiva so vprašanja in odgovori. Živahen je Cicibanov rod z »Razposajenimi muckami«. Tudi rubrika Mladina piše je zdaj prav pestra. Na platnicah pa so še križaljke in drugo. Tudi ilustrirani del lista je tokrat izredno pisan. Zastopanih je šest slikarjev in sicer Justin, Pavlovec, Sirk, Gorše, Gaspari in Deržaj. Nova sta za nas Deržaj in Pavlovec. Prvi ljubi misle, ki so izdelane do največje potankosti, drugi pa se približuje po svoji enostavni izdelavi čisto otroškemu gledanju.

Učiteljski pevski zbor JUU

—p Pevski tečaj za mešani zbor se bo vršil 21. in 22. novembra. Pričetek 21. ob 9. uri dopoldne v Glasbeni Matici. Zbor je tik pred nastopi, zato je udeležba vseh neobhodno potrebna.

—p Učiteljski zabavni večer, katerega priredi UPZ, se bo vršil 9. januarja na Taboru v Ljubljani z bogatim sporedom. Ze danes opozarjamo učiteljstvo, njih znanice in prijatelje na to prireditev.

Šolski radio.

—r Program za IV. teden. Program prvih treh tednov se je oddajal natančno tako, kot je bilo javljeno. V četrtem tednu, t. j. od 23.—29. nov. se 8. točka zamenja. Namesto francoščine bo predavanje slovenske pisateljice Marije Kmetove, ki bo namenjeno tudi osnovni šoli. Naslov tega predavanja nam še ni javljen. Definitivni program tega tedna je: 24. nov. — Lovce, prijatelji prirode, predava publicist in znani lovski strokovnjak Vladimir Kapus. Predavanje je namenjeno osnovni, meščanski in srednji šoli. 27. nov.: Predavanje pisateljice Marije Kmetove.

—r Prijateljem šolskega radia, Odsek za šolski radio bo sestavljal na svoji decembrski seji program za mesec januar, februar, marec in april. Ta program bo treba izdelati

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

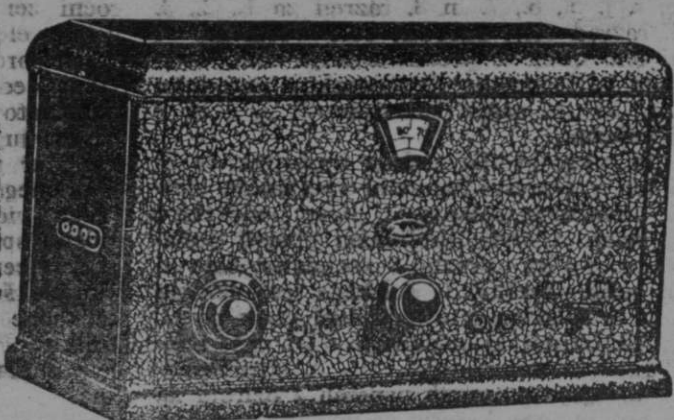
Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

ZAMENJAMO

vaš rabljeni baterijski aparat za novo tipo za popoln priključek na električni tok, proti zmernemu doplačilu, ki ga je možno plačati tudi v obrokih. **Zahtevajte takoj ponudbe z navedbo aparata, ki ga hočete zamenjati.**

RADIO

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 5

tako, da odstranimo eventuelne nedostatke, ki so jih poslušalci opazili med dosedanjimi oddajami. Vse tovariše(-ice), ki imajo primerno snov za oddajo pripravljeno ali bi jo hoteli pripraviti, naprošamo, da to javijo odseku. Tudi one tovariše(-ice), ki so opazili dosedaj kake nedostatke ali imajo kake nasvete, prosimo, da javijo to na JUU sekcija za Dravsko banovino, odsek za šolski radio v Ljubljani.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vašila:

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG** zboruje v soboto dne 21. nov. v Mariboru in sicer v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu. Poleg običajnih točk sta na dnevnem redu

predavanji tov. Čička: O Tyrševi stoletnici in prof. Baša: O novem ročnem zemljevidu Evrope. Začetek zborovanja točno ob 10. uri. Pol ure preje odborova seja istotam. — Predsednik.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVSKO** bo zborovalo v sredo, dne 2. decembra 1931 v osnovni šoli v Kočevju. Dnevni red: 1. Dr. Drag. Lončar predava: »Teorija in praksa moderne šole«. 2. Poročilo predsednika in dopisi. 3. Slučajnosti. — Herman Kmet, predsednik. Čokova, fajnica.

Književnost.

— k Manica Komanova: Krst Jugovičev. Narodna igra v treh dejanjih s posebnim ozirom na Sokolstvo. — V Ljubljani 1931. — Tisk in založba Učiteljske tiskarne. Str. 72. Cena 8 Din — Krepak nacionalni duh veje iz živahno razgibanega dejanja, ki ga je priznana pisateljica spretno in učinkovito nanižala v pestrih prizorih vse od početka do konca. Govorica je zajeta iz domače besedne zakladnice, navmes je dovolj pristnega dovčina. Igralec ima ves čas priliko, da lahko učinkovito uveljavlja svoje zmožnosti v besedi in igri, gledalca pa poleg razvedrila in zabave prevzema navdušujoč poudarek nacionalne tendence, ki igro nosi do efektnega zaključka. Manica Komanovi je to najnovejše delo povsem uspelo, uprizorjeno pa bo učinkovalo še bolj. Mislim, da bodo igro uprizorili vsi naši (posebno sokolski) gledališki odri. Obetajo se jim odlični moralni uspehi.

Preproge: banovinske tkalnice iz Sarajeva daje vsem gg. državnim uradnikom in penzionistom na 18 mesečnih obrokov.

Sukno: angleško in češko platno proti najugodnejšemu mesečnemu odplačevanju.

„BRADFORD“

Ljubljana, Šelenburgova 7

Na zahtevo cenj. odjemalca pošilja zastopnika s kompletno zbirko v vsak kraj in na stanovanje. Ogled prost — nakup neobvezen.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajec**, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

Radio za šole!

Dobavljamo po najkulantnejših pogojih vse moderne tipe radio aparatov kakor tudi vsakovrstni radio material. Na razpolago so prvovrstni zvočniki, magnetni, elektrodinamični i. t. d. Za reklamno prodajo oddajamo 3 cevne radio aparate z zvočnikom, akumulatorjem, baterijo, antenskim materialom i. t. d. za

Din 1.500.—

Šole, poslužite se ugodne nabave radio aparatov pri nas potom **U. G. P.**, s katero imamo kupčijski dogovor.

Radioval nasl. „JUGOSPORT“ — Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 13

Otomane

peresnice, žimnice, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah

F. Sajovic

Ljubljana, Stari trg št. 6

GALERIJA NAŠIH MOŽ

JUGOSLAVSKI ZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Župančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kersnik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61,5 x 47,5 cm. Slike a Din 10.—
Okrasite z njimi šolske prostore!

Najboljši nemški šivalni stroji
za rodbino, obrt in industrijo se le: ORIGINAL VIKTORIA z večletnim jamstvom. Pred nakupom si oglejte veliko izbiro. Ugodna plačila na mesečne obroke. Ceniki franco. Specialna mehan. delavnica. Priporoča se trdka: **Franc Šaunig — Ljubljana, Dušajska c. 36**

VSE KNJIGE

SLOVENSKE
ŠOLSKÉ
MATICE

IMA NA RAZPOLAGO
KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

■ ZAHTEVAJTE CENIK!

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljska v Drav. banovini

- I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—
- II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
- III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
- IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
- V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
- VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
- VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
- VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
- IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Broš. Din 120.—

Premog in drva

najboljše vrste dobavlja

I. Pogačnik

LJUBLJANA, Bohoričeva cesta 5.

Telefon 2059.

dá vitko in elegantno linijo!

V zalogi trdke

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

P. n.

šolam in šol. upraviteljem

vljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja in vse knjigoveške potrebe po najnižjih cenah: platno, marmor papir, sukanec, lepenka itd.

Anton Janežič

knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in zaloga vseh knjigoveških potrebščin
Ljubljana, Florjanska ulica št. 14

Trdka
A. Žibert

priporoča za Božič veliko zalogo modernih snežk in čevljev po najnižjih cenah
Ljubljana — Prešernova ulica

Velika izbira

Blago tudi na obroke!
Postrežba točna in solidna!

v manufakturnem blagu najnovejše mode nudi se Vam pri znani trdki

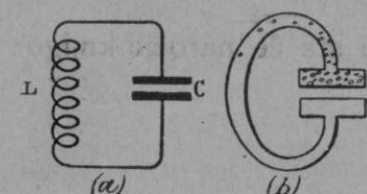
JOS. SNOJ — Ljubljana
Palača Mestne hranilnice

Uvod v radiotehniko

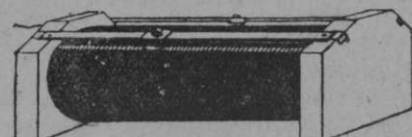
Slike in besedilo k radio-predavanjem prof. L. Andrée-ja.

IV. predavanje bo v torek dne 17. novembra ob 20. uri zvečer.

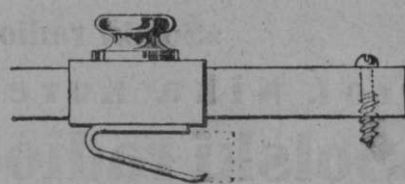
(Vsi poslušalci naj imajo pri predavanju slike v rokah, da bodo lahko sledili predavanju, ki se vrši na podlagi teh slik.)

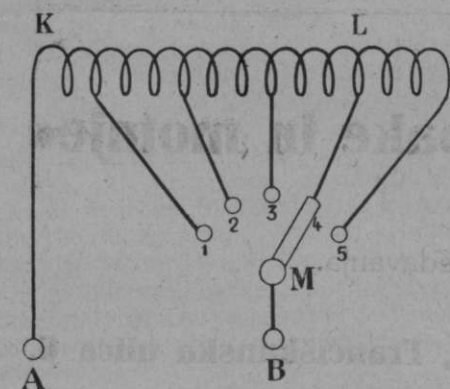
35. slika. Nihajni krog (a), ki obstoja iz tuljave L in kondenzatorja C, primerjamo lahko z dvema sobama (b), ki sta zvezani po dolgem hodniku.

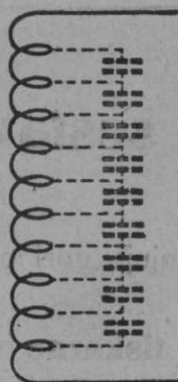
36. slika. Valjasta tuljava z dvema gibljivima kontaktoma.

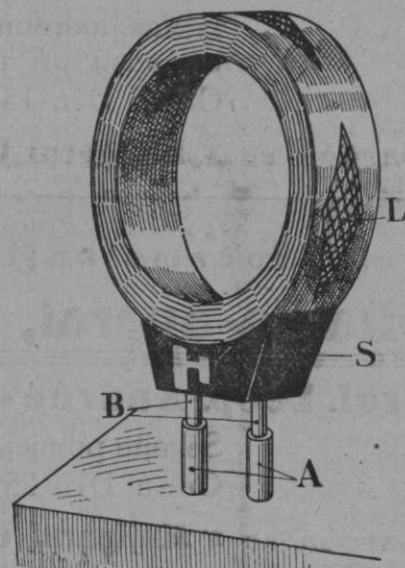
37. slika. Gibljiv kontakt na vodilni palici.

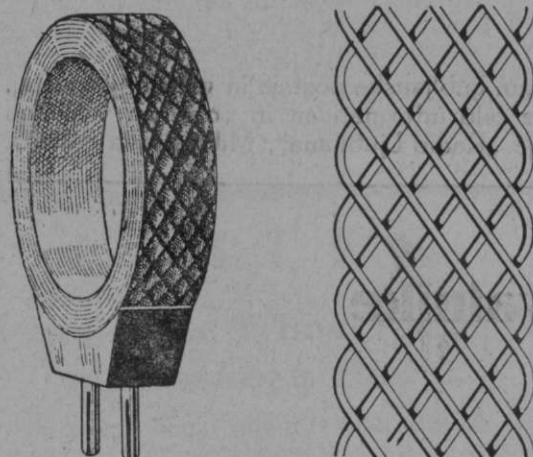
38. slika. Večdelna tuljava, pri kateri se samoindukcijska da z ročico M in kontaktnimi gumbi 1 do 5 izpreminjati. V naznačeni legi ročice je tuljavin del K—L zvezan s privijali A in B.

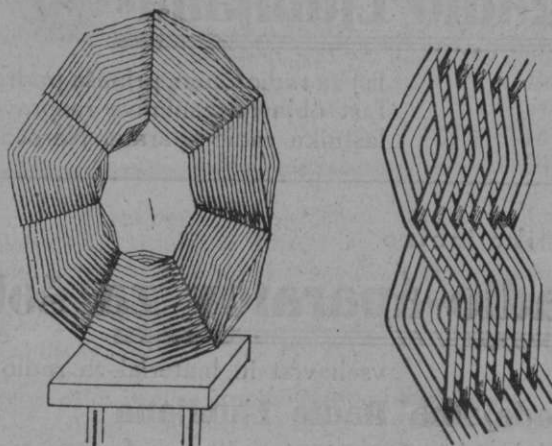
39. slika. Sosednja ovoja tuljave tvorita majhen kondenzator, ki je naznačen s črtkami.

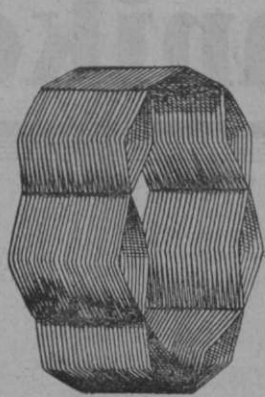
40. slika. Izmenljiva tuljava L z vznožjem S in vtikaloma B, ki spadata v pušici A prejemnega aparata.

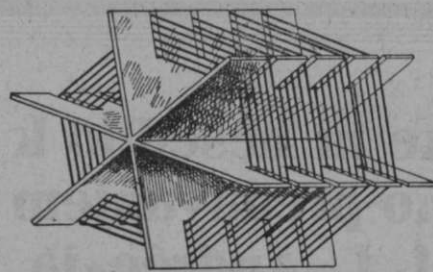
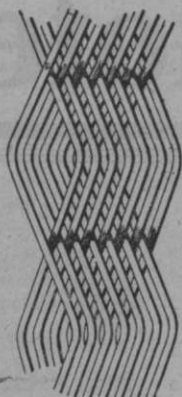
41. slika. Satovna tuljava, poleg nje del ovojev močno povečan.

42. slika. Tuljava v obliki dna košare; poleg del ovojev povečan.

43. slika. Tuljava v obliki oboda košare; poleg nje del ovojev povečan.

44. slika. Tuljava sestavljena iz ovojev navitih v vzporednih ravninah.

Poslušalce opozarjamo, da bo knjiga o radio-amaterstvu in tehniki na podlagi teh predavanj izšla v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6, za Božič. Takojšnja naročila sprejema Knjigarna Učiteljske tiskarne.

»Šolski radio« prične z oddajo v novembru t. l. Ali ste že naročili knjigo
prof. Nika Kureta
»Šolski radio«,

ki Vas podrobno pouči o bistvu, organizaciji radia, razvoju drugod in njegovih možnosti pri nas.

Cena Din 15.—

Naroča se v **Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.**

Priporočamo knjigo

»Radio-aparat, njega sestava, napake in motnje«

prof. Leop. Andréé-ja

Segajte po njej, ker dopolnjuje gori omenjena predavanja.

Cena Din 25.—

Naroča se v **Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.**

Ilustrirani tednik

»Radio Ljubljana«

list za radiofonijo, prinaša podroben tedenski program ljubljanske postaje in vseh tujih postaj. List objavlja zanimive razprave o radiofoniji in je zelo informativen in potreben vsakemu lastniku radio-aparata. Naroča se pri upravi revije »Radio Ljubljana«, Miklošičeva cesta 5.

Veliko izbiri

radio-aparatov za šole in privatnike

vseh vrst in material za radio ima v zalogi

prodajalna Radio Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 5.